

Sygn. akt : VU 1940/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2014 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: Justyna Alfawicka

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2014 r. w Legnicy

sprawy z wniosku A. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania A. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 14 lutego 2014 roku

znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 1940/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 lutego 2013 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił A. H. prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie spełnia warunków niezbędnych do przyznania na jego rzecz prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym określonych w art. 184 ust. 1 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, bowiem na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał 11 lat, 7 miesięcy i 20 dni pracy, o której mowa § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył A. H. domagając się zaliczenia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w Spółdzielni (...) w S. od 1 września 1971 r. do 1 marca 1973 r., od 27 kwietnia 1973 r. do 9 kwietnia 1975 r. oraz od 7 maja 1975 r. do 9 grudnia 1975 r., gdzie pracował w charakterze traktorzysty oraz w Spółdzielni (...) w P. od 10 grudnia 1975 r. do 1983 r., gdzie pracował jako monter urządzeń i instalacji grzewczych.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. Informacyjnie podał, że okresy zatrudnienia A. H. w Spółdzielni (...) w S. oraz w Spółdzielni (...) w P. nie były rozpatrywane z uwagi na brak dokumentów potwierdzających wykonywanie pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. H., urodzony w dniu (...)r., na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił 25 lat, 7 miesięcy i 20 dni okresów składkowych i nieskładkowych, a w tym 11 lat, 7 miesięcy i 20 dni pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

/okoliczności bezsporne/

W okresie od 1 września 1971 r. do 1 marca 1973 r. (1 rok, 6 miesięcy i 1 dzień) A. H. był zatrudniony w Spółdzielni (...) w S..

W okresie jesienno-zimowym, przy użyciu ciągnika rolniczego U. (...) wnioskodawca wykonywał prace polowe (orka, opryski, koszenie traw i zbóż, wykopki, kultywacja, bronowanie), natomiast zimą wykonywał prace przy transporcie materiałów oraz prace związane z posypywaniem dróg.

W okresie od 27 kwietnia 1973 r. do 9 kwietnia 1975 r. (1 rok, 11 miesięcy i 13 dni) ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową, a następnie w okresie od 7 maja 1975 r. do 9 grudnia 1975 r. pracował w Spółdzielni (...) w W. (...) W. – Filia R. (7 miesięcy i 4 dni). W trakcie tego zatrudnienia, przy użyciu ciągnika rolniczego, ubezpieczony wykonywał prace polowe (orka, siewy, bronowanie, wapnowanie, opryski, żniwa, wykopki) oraz prace związane z posypywaniem dróg i przewożeniem materiałów (piasek, wapno).

Prawo jazdy kat. T uprawniające do kierowania ciągnikami rolniczymi wnioskodawca uzyskał w dniu 1 września 1971 r.

Dowody: - przesłuchanie wnioskodawcy: 00:39:51-00:59:51;

- zeznania świadka W. Ł.: 00:11:02-00:16:46;

- zeznania świadka J. M.: 00:17:16-00:21:42;

- prawo jazdy, k. 28-29;

- książeczka wojskowa, k. 25-27;

- akta ZUS: świadectwo pracy z dnia 01.02.1979r., k. 8.

W okresie od 10 grudnia 1975 r. do 22 lutego 1984 r. (8 lat, 2 miesiące i 14 dni) A. H. był zatrudniony w Spółdzielni (...) w P. jako monter urządzeń i instalacji grzewczej w brygadzie monterów.

Praca wnioskodawcy polegała na remontach, konserwacji i usuwaniu awarii elementów instalacji wodociągowej wewnętrznej (wymiana pionów i poziomów wodnych) oraz grzewczej (wymiana grzejników, rur doprowadzających wodę, zaworów, gwintowanie, płukanie grzejników, regulacja kryz) w piwnicach i lokalach bloków mieszkalnych. Do obowiązków wnioskodawcy należało również usuwanie awarii. Prace te wykonywano przez cały rok, przy czym zimą - na czynnej instalacji grzewczej.

Dowody: - przesłuchanie wnioskodawcy: 00:39:51-00:59:51;

- zeznania świadka Z. S.: 00:22:40-00:31:50;

- zeznania świadka A. S.: 00:32:06-00:39:40;

- akta ZUS, t. I: świadectwo pracy z dnia 29.08.1986r., k. 9;

- akta osobowe: pismo z dnia 22.02.1984r.; wypis z protokołu nr 22 z dnia 23.05.1984r.

W dniu 31 stycznia 2013 r. A. H. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

/okoliczności bezsporne/

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie A. H. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie zaś z dyspozycją art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.). Z dyspozycji § 4 ust. 1 tego rozporządzenia wynika, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, ma okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy, o których mowa powyżej, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zgodnie z § 22 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń istnieje możliwość udowodnienia zeznaniami świadków okresu składkowego, od którego zależy prawo lub wysokość świadczenia w przypadku braku odmiennych regulacji ustawowych w tym przedmieciu. Dowód ten dopuszcza się pod warunkiem złożenia przez zainteresowanego oświadczenia w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, że nie może on przedłożyć odpowiedniego dokumentu potwierdzającego ten okres.

Na gruncie niniejszej sprawy bezspornym było, że A. H. osiągnął wiek emerytalny, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, zaś na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał 25 lata, 7 miesięcy i 2 dni stażu ubezpieczeniowego, o którym mowa w art. 27 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej. Kwestią sporną pomiędzy stronami niniejszego postępowania było natomiast ustalenie, czy wnioskodawca spełniał pozostałe warunki niezbędne do nabycia prawa do emerytury.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wywodził bowiem, iż na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony wykazał 11 lat, 7 miesięcy i 20 dni pracy, o której mowa § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. A. H. argumentował natomiast, iż decyzja organu rentowego jest niezgodna ze stanem faktycznym, bowiem prace

w warunkach szczególnych w wymiarze umożliwiającym mu nabycie prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wykonywał w okresie zatrudnienia w Spółdzielni (...) w S. od 1 września 1971 r. do 1 marca 1973 r., od 27 kwietnia 1973 r. do 9 kwietnia 1975 r. oraz od 7 maja 1975 r. do 9 grudnia 1975 r. oraz w Spółdzielni (...) w P. od 10 grudnia 1975 r. do 1983 r.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego w sprawie Sąd ustalił, że uwzględnieniu do stażu pracy, o której mowa § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie podlegał okres zasadniczej służby wojskowej, którą wnioskodawca odbywał od 27 kwietnia 1973 r. do 9 kwietnia 1975 r.

Sąd miał na uwadze, że w świetle wyroku Sądu Najwyższego 17 maja 2012 r. w sprawie o sygn. akt I UK 399/11 okres służby wojskowej dla żołnierza zatrudnionego przed powołaniem do czynnej służby wojskowej w warunkach szczególnych, który po zakończeniu tej służby podjął zatrudnienie w tych samych warunkach, jest nie tylko okresem służby w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ale także okresem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu § 3 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Istotne jest jednak, że dla kwalifikacji okresu zasadniczej służby wojskowej jako okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, należy stosować regulacje prawne obowiązujące w okresie odbywania tej służby. Co istotnej, w okresie od 1973 do 1975 r. szczególne uprawnienia żołnierzy odbywających zasadniczą służbę wojskową regulował art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej i § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin. Z przepisów tych wynikała zasada, że pracownikowi, który we wskazanym terminie po zakończeniu służby wojskowej podjął pracę u pracodawcy, u którego był zatrudniony w chwili powołania do tej służby, okres służby podlegał wliczeniu do okresu zatrudnienia w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Ustanawiały więc one tzw. fikcję prawną, z której wynika, że pracownik zatrudniony w szczególnych warunkach, który po zakończeniu czynnej służby wojskowej powraca do tego zatrudnienia w przepisany terminie, zachowuje status pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach w rozumieniu § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w okresie pełnienia tej służby.

Tymczasem, z treści zeznań wnioskodawcy oraz W. Ł. wynikało, że blisko dwa miesiące przed dniem rozpoczęcia służby wojskowej, A. H. rozwiązał umowę o pracę ze Spółdzielnią (...) w S., zaś po jej zakończeniu (przez okres od 10 kwietnia 1975 r. do 6 maja 1975 r.) pozostawał bezrobotny. Dopiero z dniem 7 maja 1975 r. ubezpieczony podjął zatrudnienie w Spółdzielni (...) w W. (...) W. – Filia R., na co wskazuje świadectwo pracy z dnia 1 lutego 1979 r.

Skoro więc okres odbywania służby wojskowej przypadła w czasie, gdy A. H. nie był zatrudniony w jakimkolwiek zakładzie pracy, to nie można było uznać, że ubezpieczony został powołany do odbywania służby zasadniczej „z pracy w szczególnych warunkach” i po jej zakończeniu powrócił do pracy w takich warunkach. Tym bardziej, że po odbyciu służby wnioskodawca podjął pracę u innego pracodawcy, niż ten u którego był zatrudniony przed dniem 27 kwietnia 1973 r.

Uwzględnieniu do stażu pracy w warunkach szczególnych nie podlegał również okres zatrudnienia A. H. od 10 grudnia 1975 r. do dnia 22 lutego 1984 r. w Spółdzielni (...) w P., gdyż prace wykonywane w tym okresie przez wnioskodawcę nie odpowiadały pracy w warunkach szczególnych, o której mowa w wykazie A dział II załącznika do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. (prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych).

W ocenie Sądu pracami w warunkach szczególnych, o których mowa w wykazie A dział II załącznika do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. są tylko te prace przy pozyskiwaniu energii i jej przesyłaniu oraz prace przy montażu, remoncie, eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych (energetycznych sieci przesyłowych), które wykonywane są w przedsiębiorstwach zajmujących się wytwarzaniem i przesyłaniem energii elektrycznej (w elektrowniach, ciepłowniach i elektrociepłowniach).

Odnosząc się do powyższego należy zauważyć, że Spółdzielnia (...) w P. nie jest przedsiębiorstwem zajmującym się wytwarzaniem i przesyłaniem energii elektrycznej. Co więcej, z treści zeznań Z. S. oraz A. S. wynikało, że w rozpatrywanym okresie ubezpieczony zajmował się remontami, konserwacją i usuwaniem awarii elementów instalacji wodociągowej wewnętrznej (wymiana pionów i poziomów wodnych) oraz grzewczej (wymiana grzejników, rur doprowadzających wodę, zaworów, gwintowanie, płukanie grzejników, regulacji kryz) w piwnicach i lokalach bloków mieszkalnych. Praca wykonywana przez A. H. w okresie od 10 grudnia 1975 r. do dnia 22 lutego 1984 r. nie mogła zostać zatem uznana za zatrudnienie w energetyce, uprawniające do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy na stanowisku wymienionym w dziale II wykazu A załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. również i z tego względu, że inna jest ekspozycja na czynniki szkodliwe w środowisku pracy montera urządzeń i instalacji ogrzewczej, a inna montera w elektrowni, ciepłowni i elektrociepłowni wykonującego prace związane m.in. z obsługą transformatorów i rozdzielni czy montażem instalacji elektrycznych.

Odnosząc się do zatrudnienia wnioskodawcy w Spółdzielni (...) w S. oraz w Spółdzielni (...) w W. należy wskazać, że niezależnie do możliwości zakwalifikowania tych okresów do stażu pracy w warunkach szczególnych, są one niewystarczające do przyznania na jego rzecz prawa do emerytury. Ich wymiar, po zsumowaniu z okresem uwzględnionym przez organ rentowy, wynosi bowiem 13 lata, 8 miesięcy i 25 dni.

W konsekwencji A. H. nie wykazał, że na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymuje się stażem pracy w wymiarze określonym w § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze

Powyższe zadecydowało o tym, że Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie A. H. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 14 lutego 2014 r. znak (...).